

پەسەرھاتى حوكىمانى (شاكر)

(شاكر) اي تەممەن (٢٥) ساله ، قەت بە خەيالى داندەھات كە دەستگىر بىرىت. كابرا خراپ تۇوشىرىپاربۇ، بىچ ئەۋەي بەخۆشى بىزنى، پاشىئىورقۇيەك، ھەر وەك جارى جاران چۈوبۇوه ئەم شۇيىتى كە جىيى ژۇوانى پېشترى بۇو، ھەر لەھە دواي ماۋىيەك چاۋەرىتكىدىن، ھەر ھىنندە زانى چوار كەس لىسى بەزۈرۈر دەكەن و قۆلېھىستى دەكەن! (شاكر) چاۋى ئەبلەق دەھىن و باوھە بەخۆشى ناكات! وا دەزانى بىرادەرەكانى گالىتە و شۆخى لە گەڭل دەكەن، بەلام كە دەبىنى جەماعەت بەرپاستى و بەجىدىيانە، ئەوجا تىيەدەگات كە كەوتۇنە چ چالىنىكى قولەوە، پاش قۆلېھىستىكىدىن، چى بەسەردىتىن. بۇ گىرەنەوهى تەواوى باسە كە با گۈئى لەخۆى بىگىرىن كە دواي سال و نىبىيەك حوكىمان و بەسەرپىرىدىنى تەواوى ماۋەي بەندىيەكەي، لە زىندا دىتە دەرەوە و وەك ئەزمۇونىكى تال و تفت، بەلام سوودبەخش و بە كەللىك ئەم بەسەرھاتەيمان بۇ دەگىرەتىنە، بەمەبەستى ئەۋەي كەسانى دىكە، چ ئەوانەي ھاوشىيە ئەنون و چ ئەوانەي لەم ئەزمۇونە زىيانبەخش و ترسناكە گلاون، چ ئەوانەي تووشى نەبۇونە و لە دوورەوە تاسەوارە خراپ و زىيانە زۆرەكانى ئەم ئافاتە دەبىت بويان بىتتە پەند و ئەزمۇون. (شاكر) ئەزمۇونە تالە پەر لەوانەكەي بەمشىيەدە گىرەتىنە و دەلى:

چەند جارىتىك بۇ دەچۈومە مائىك لەۋى (ترياك) مان دەكىشا، بەلام ھەروا يەكىنەر و راستەوخۇ ئەم مالەم نەدىتىمۇ، با لە نۇوكەوە بىكىرەمە، ماۋىيەك لە گەل بىرادەرەتكە لەسەر سنور كەلۈيەلەن دەھىننا و دەمانھىنايە شار و دەمانفۇرۇشت، ئەم بىرادەرم بەرپىكەوت كۆنە بىرادەرەتكى خۆى لەيەكى لە شارقۇچەكانى سەر سنور دەبىتتەمۇ، بىرادەركەي ناوى (رېباز) دەبىت، ئەم (رېباز)، وەكۇ ئىمە لاو دەبىت، ماۋەي چەند سالىڭ بۇ ئاودىيى ئەم دىو ببۇ كاسىبى دەكىد، قاچاخچىياتى دەكىد، ئەۋىيان نازانم، بە كورتى نەمدەزانى خەربىكى چىيە، ماۋىيەك ئەم بىرادەرم و (رېباز) پىكەوە قىسىمان كەد، ئەوان خەربىكى گەفتۈگۈ خۆيان بىوون، لەۋاتەدا تەلە فۇنېكىم بۇ ھات، بەمەبەستى و لامدا نەوهى تەلە فۇنە كەم،

روو خسنه تم لیخواستن و لیيان دورکه و تمهه وه، من له دووردهه شوانیش روویه روویه، یه کتر خه ریکی قسهه کردن بسوون، که له تله فونه کسم تهواوبوم، دیاربوو شوانیش لیکجیابوونه و گفتیان له یه کتر دابوو، له شوینیک که به خویان دیانزانی یه کدی بیینه و، دیاربوو پاش چمند روزیلک (ریباز) و برادره کم یه کتربان بیینبیوه، بهلام نه و برادره کم له بارهی خوی (ریباز) هیچی بهمن نه ده گوت، هه فنتیه کم دووانی پیچوو، کاتیک نیشه کامن دهواپوو، ژوانمان له کابرا در گرتهد و چوونیمه وه بز کیشانی، بهلام کابرا گوتی:

برادره قممه نه و ماددهه که نه و دوکه له حیاته لیدرده چی، همندیک گرانه، منیش پاره شودم نه ماوه بیکرم، به پیاوته هندیکم له برادره کم ورگرتووه و هر بهشی خوشم دهکات، نه گکر حمزتان لی بیت نه و بزی خومزان ددده می نه گکر نا، پاره بدهن، دنیرم بوتان بیت، ئیمهش گوتمان نایی، بز چی بهشی تو زوت بکهین، بایی هیندمان پاره پییه بینیه بهشی خومانمان بز بیت، پاره کمان دایه، شویش وریگرت و چووه دهروه، پینچ خوله کییکی پیچوو، شینجا به خوی و به بزه قیره که هاتمه وه، هر وک را برد و کردمانه دوکه ل و کیشامان.

نه و بمنگ کیشانه مان چوار پینچ جاری تر دوباره کرده و، نه و سا زانیم که ناوی (ترياك) و بمنگه مهمنیمه و نرخه که شی گرانه و ماددهه کی بیهوشکه ره و یاساغه.

تیوه گلان له کاریکی یاساغ

(شاکر) له گیپ انده و کیدا که گهیشته نه و شوینه کهوا هستی کرد که له کاریکی یاساغ گلاوه. بینیک له گیپ انده و که راوهستا و سمریکی بادا و شینجا گوتی: به خوا منیش نه زان و ساویلکه بوم، که زانیش یاساغه و کاریکی ترسناکه هر له سهه رهی برد و بوم، به هر حال و هک ده لین (توبه) گورگی مرگه)، نه و هم به همند ورنه گرت که رنگه تووشی چ در ده ده سهه ری برد و بوم، به هر حال و هک ده شمدا گهرا و سدرتاپای له شی گرتمه وه، زانیم چیه، چهند جاریکیتر کیشامه وه، پاش ماوهیک خوشیه کی بهلمزه ده بینیو له شمدا گهرا و سدرتاپای له شی گرتمه وه، راستیه که هرچی نازار هبوبو، له سهه ره پمپری و نه و هی زان بیت نه ما، کابرا نه و بزه قیره بیهی پاره دامی. دوو سی روزی تری پیچوو، دیسان برادره کم

پاره بیانفره شیته وه، زوری دیکه شی تووش کردبوبو، برادره که منیشی هه را تووش کردبوبو، بهلام نه و برادره ده فیربوبو، دهیفرشته نه و که سانه که به خوی فیزی کردبوبون، نه وان به کورتی هم به کاریان دهه نه ایا و هه میش بازرگانیان پیوه ده کرد، که گیراش، نه وان پیش من کیرابوبون و ناوی منیشیان دابوو، بهلام خوا ره حمی کردبوبو نه یانگوتبوو کرین و فروشتنی پیده کات، نه گکر رنگه چاره نووسیکی دیکم همایه، خو نه گکر و دشیان بگوتایه نه وه گوناهیکی گموردیان ده ره قم کردبوبو، چونکه راست نه بوبو، نه وجا هه تا راستیه که بهدر ده که ووت خوا دهیزانی چاره نووسیم بهچی ده گهیشت، فیربوبون شهوان ده چووینه نه وه ماله هم که سه و بدقد توانای گیر فانی ماددهی بیهوشکه ری پیدا ده کرد و دیکیشا. شهونیک دانیشتبوبون، بهلام که س فکری خراپی نه ده کرده و، یان بلین که س فکری بز نه وه نه ده چوو تووشی شتیک بین، نه و بوبو، به زمه که مان دهستیکرده، درهنگانی شه و ده بزه، هه مومون اس سرخوش ببوبون، له پر چهند که سیک بهزور که وتن و هه مومونیان قولبست کرد، من و امزانی هر برادره رانی خویمان کهوا ده کمن و گالته مان له گمده ده کدن، که چی که سواری ئوتقمبیلیان کردين بونمان ددرکه ووت که نه گالته و نه پیکنین، بز کو راستیه که وک روزی رووناکه!

پاشان برديانین بز لیکولینه وه و توانه کمان له سهه ساغ بز و نه وجا دراینه دادگا و هه ری که دیه به جو ریک به پیی جزوی توانه که و بشداریه که حوكمنان ورگرت، (ریباز) و برادره کم به یه کی پانه سال حوكمندان و من و یه ک دوویه کی دیکه ش ته نیا به سال و نیویک، دووانی تریش به چوار سال حوكمندان. نه وهشی ده نجامی نه و کاره ناپه سنده مان بوبو، به راستی نه و ماوهیک زیندان بز هه تا هتایه ته مبی کرم و فیزی کرم که جاریکی تر بپرای بپر نه که هر نیزیکی نه و جزو ره کارانه نه که ومه وه، بز کو نیزیکی هیچ جزو ره توانیک نه که ومه وه، چونکه هه تا زیانی ناو زیندان نه بینی، نازانی قیمه تی نازادی و که رامه تی نیسانی نازاد چمنه.

به راستی نه و ماوهیک زیندان به هتایه ته مبی کرم و فیزی کی هر نه که ومه وه، بز کو نیزیکی هیچ جزو ره توانیک نه که ومه وه، چونکه هه تا زیانی ناو زیندان نه بینی، نازانی قیمه تی نازادی و که رامه تی نیسانی نازاد چمنه.

هه ستم ده کرد
باری ده رونی و
زهوق و سه لیقه
گواروه، گو مان
لیکرد که شتیک
به کار دینی، بهلام
هیچی نه ده رکاند،
وایلهیاتیبوو ئیشی
نه ده کرد

کۆمەل آیاتى

كولان

زماره (۷۷۳)
۲۰۱۰/۳/۱۵

گیڑانه و هی به سه ره

(زان) که ئىستا تمەمنى له سەرووی (بىست) سالىيەوە،
ھەميشە بە جۈرىكى تايىھتى
باس لە مندالىتى خۇى دەکات
و بە ئەزمۇونىكى تىرسناكى
دادەتىت، ئەو لە مندالىيە وە
تۇوشى شۆك ھات، وەك خۆى
دەللى نازانى (دايكايەتى) مانانى
چىيە و ئەزمۇونى نەكىردووه، ئەو
وەك مندالانى دېكە، دايىكى
خۇش ناۋىت، يان راستىر وايە بلېين
نەيتاپانىسۇرە دايىكى خۇش بۇت،
بەلام لە گەل ھەندىش ناتوانى
رقى لە دايىكى بىتەوە، ھەميشە
دلى بە دايىكى سووتاوه، ئەم رقە
لەدایك و خۇشەنۈمىستنى لەلایك
و دەستبەرداربۇونى ناچارەكى
خۇشەنۈمىشى لەلایكى دېكە وە
كارى زۇرى لە پىنكەتەمى دەرۇونى

(زان) كردووه و بەرىزاي قۇناغى
مېيدەنداڭىلى و سەرەتتاي قۇناغى
ھەر زەكارى نىڭەران بۇوه، ھەميشە بە
ئازارىنک نالاندۇويەتى! دېبى چى بىت
ژيانى ئەم كورەي وا شىۋاندىت و وەها
بە دەستتىيەوە نالاندىتى؟ باينىگەرپىين
بە خۆى بە سەرەتتاي ناخۇشى خۆى و ئەو
ھۆيانەي كە گۈنگۈتىن قۇناغى ژيانى
لى تالل كردىبو لە زارى خۆى بىسىن.

لە سەرەتادا (زان) ئىمەي گەراندەوە
بۇ قۇناغى مندالىتى خۆى و بەمشىيە
گۈزارشتى لە خۆى كرد و گوتى: ئىمە
لە مالىھوو دوو براو خوشكىيڭ بۇون، ھەتا
پۇلى پىنجى سەرتايىش كىشىي نىيان دايىم و
باوكم بە بىرداپايدى، مندالىتىم شتىكى ئاسايى
بۇو، شتىكى وام بە بىرداپايدى كە نائاسايى بىت، تا
ئەم رۆزى كە مامى گۈرمەنەتە مالىمان لە گەل
باوكم كردىيە مشتومر و دەمە قالى، وەك ئىستام لە بىرە كە
نیوەرۇ بۇو تازە لە قوتاپخانە هاتبۇومەوە، لەناو ھەيوانى
مالە كەمان بە باوكمى گوت: كورە ئاخر تۇ ئەو زەنەت بۇ
وا بەرەللا كردووه، بۇ لېپتاپچىتەوە، خەللىك قىسە مان پى دەلىن و
دەلىن ژنى (حمدىد) اى دۆستى ھەيە و (حمدىد) يش دەيىزىنى
و قسە ناكات، كورە ئەو قسە و قىسلۇ كانە لە خۇزە نىيە،
چاودىرىي ژنت بىكە و ناگات لېيى بىت و بىزانە چى
دەکات، باوکىشىم سەرى دەلەقادنە دەيىگوت:
ئى، باشه و دەكەم. مامم گوتى: (حمدىد)

كۆمەلەپەتى

كولان

شمارە (۷۷۳)
۲۰۱۰/۷/۱۵

ساتھی دا پیچک لہ سہر زاری کورہ کہ پہوچ

بیینی، له پاش شو گکتو گویمه نیوان
ئه و دوو مامهم و باوکم زانیم مەسەله کە
چیه، رقم له دایکم بۇوه، بەلام نەشەدزانی
دەریبېرم، چونکە بەته واوھتى له كىشەكان
نەدە گکيشىتم، باوکم و مامە كانم دواي ئەو
مشتومرە له مال دەرچۈون و ئىمە له مال
ماينەوه. خوشكە كەم گوتى: كاکە ئەوه
مامە كانم بۇ رقيان لەدایيە؟ چ وەلەمیك
پېئنېسو، يەندەنگ بۇوم، قەت ھەستم بە
ناسوودىيە نەدەكرد، دواي ئەوهى لايەنلىكى
نهىنى كىشەي دايكم و باوکم زانى، له دەلى
خۇمدا ھەستم بە نازەرەتتىسيە كى قول دەكرد و
زۆرم خەفت پىوه دخوارد.

چونیه‌تی کوتایی هیتان به کیشه‌که؟
(زان) له سمر گیانه‌وی باسه که به رده‌هام
بی و دلی: تیمه له مالدا رثاینیکی
جیگیرمان هه بیو، دایکم و دکو ژنانی دیکه
هر پره‌رشتی نه‌ده‌کردن، شه و خمه مال
مندانلی هر نه بیو، تیستاش نازانم بیو،
تیمه و دکو دلین خورسکانه گهوره
ویسن، باوکم زیاتر ئاگای لیمان بیو، من
م تمه‌نه‌وه هه ستم ده‌کرد دایکم حسای
بزه‌ردی بیو باوکم نه‌ده‌کرد، نازانم باوکم
وا هیمن و بیدنگ بیو، یا لاواز بیو
به رامبیدا! مشتومری نیوان مامه کانم
دایکم بیو تیمه بدیار که‌هوت، تیواره‌یدیک
مامه کانم له گهمل باوکم لممال دانیشتیون
چاوه‌پنی هاتنه‌وه دایکمیان ده‌کرد، له پر
ویش بدهرکوت، نهوان لیئی راست بونه‌وه و
هر زو لییان پرسی له کوی بیو؟ گوتی
بازار، نهوانیش گوتیان نه‌خیر، له گهمل
لانه که‌سدآ سواربیوی و له فلاانه شوئیش
وی و به‌دواته‌وه بیوین، تیدی بیووه مشتومر
مامه کانم په‌لاماریان دا و همندیکیان لیدا،
ویش رووبه‌روویان بیوه و به هر حال لممال
ریانکرد، به‌لام باوکم پاش شه‌وه مامه کانم
یشن تن دوای دوو کاشه‌میر، له گهمل خوی
بناییوه، هه‌چه‌ند نه‌مانزانی لام ماوهیدا
کوی چو بیو؟

چهند جارتک له نه خوشخانه خه ویندرا چاک دهبووه، به لام پاش ماویده کی دیکه باری تهندروستی خراپ دهبووه، نزیکه سالیک ودها مایوه، زر دایکه کسم زور له گلمان باش بیو، هرچه نده تیمه مندالیش نهبوون به لام زور باش چاودیزی دهکردن و دهتوانم بلیم خزمتی دهکردن. خوشک و برآکه مزور به پهروشی باوکم بیو، تارخ باوکم چ عهیبی نهبوون، بیو روشک و تیمه ش تووشی کیشه دهیان، تهیما نهودنده دهیان دایکتان رویشتووه و کهس نازانی بیو کوی چووه، ماویده کی دیکه تیمه بیخومان زن بیو باوکت دینینه وه و همو زنه ش دهیان له دایکتان زور باشتر و به رحمتر و بهوه فاتر بیت، ئه گهر هر که موكوپیه کی بیارابه رتان همبوو تیمه لیی به پرسیارین،

ئه و شهوده که گگراینه وه مامه کانم له گکل تیمه هاتنه وه، ئهوان نووستن، به لام من قهت خوم لینه دهکوت، هم له تسان همه میش له حپیه سان، باوکم که نووست، ماوه ماوه له خه و راده چنی و یان همر له تانو خمودا ده گریا و ئهوجا به تاگا دهاته وه، سهیریکی دوروبه ری دهکرد و پاشان ته ماشایه کی منی دهکرد، منیش خوم ددهخه واند، که دیدی نووستووه، دهاته لام و بیتاییه کی به جوانی پیدا ده دام و ماچی دهکرد و دهستی به سمرم داده هیتا، ئینجا هر به حوالله دوای چمند خوله کیک دهنوسته وه، منیش چاوم دهکرده و فرمیسک وه بیو روبار به چاومدا دهاته خواروه، دایکم بهی دنگی نیزرا، زور سکم به دایکم دهسووتا، ده مازانی کوشیان، یان خنکاندیان، به لام به چاوه راهه راسته قینه کیم بیو باس بکهن، که باسی مردنی ژنه کیمان کرد، گوتی نه خیز نهوه ژنی نه مردووه، به لکو کوژراوه بیو ثهیویش حه زی نه کردووه، بهم چاره نووشه بگات، منیش ورد و درشتی مامه که ده بیو باسکرد و گوتی: دکتور نهو برایه مان ژنه کهی خوی خوشده ویست، به لام ژنه کهی نهوه خوشنده ویست و پهیوندی له گکل کابرایه کی دیکه ههبوو، که پیشتر خوشیده ویست، تیمه به مامه مان زانی، بیو پیمان قبول نهده کرا و لمانو خلکدا حمیمان ده چووه، ناچار شهونیک له برد همی خوی و له مالله کهی خوی خنکاندیان و هر به خوشمان بهوشده بردمانه قهبرستان و ناشتمان! که دکتوره که نهوه بیست گوتی: تازه نهوه چاک نایتیه وه، به لام هر نهونه دهندم پیده کری نه هیلیم لوهه خراپتی لییست. ئیتر منیش نهوسا زانیم که نهوه وه چی روویداوه، ئه روداوه نهوهها مایوه و پاش چهند سالیک له مردنی دایکم، باوکیشم مرد. نه نهوسا و نه ئیستاش نازانم مامه کانم راست بیو یان نا؟ به لام ئیستاش دلّم هر به دایکم ده سووته.

مامم هاته لای من و گوتی: کورم (زان) ئه و باسه له لای کهس نه درکیتی، تیمه تازیمی بیو دانانیین و خوشمان وا نیشان ده دین که ئاگامان له هیچ نیبه و نای خوشک و برآکه شت به هیچ شتیک بزانت و به هیچ شیوه که دیکه هیچچیان پیتالیت دهنا خوشت و باوکت و تیمه ش تووشی کیشه دهیان، تهیما نهودنده دهیان دایکتان رویشتووه و کهس نازانی بیو کوی چووه، ماویده کی دیکه تیمه بیخومان زن بیو باوکت دینینه وه و همو زنه ش دهیان له دایکتان زور باشتر و به رحمتر و بهوه فاتر بیت، ئه گهر هر که موكوپیه کی بیارابه رتان همبوو تیمه لیی به پرسیارین، ئه و شهوده که گگراینه وه مامه کانم له گکل تیمه هاتنه وه، ئهوان نووستن، به لام من قهت خوم لینه دهکوت، هم له تسان همه میش له حپیه سان، باوکم که نووست، ماوه ماوه له خه و راده چنی و یان همر له تانو خمودا ده گریا و ئهوجا به تاگا دهاته وه، سهیریکی دوروبه ری دهکرد و پاشان ته ماشایه کی منی دهکرد، منیش خوم ددهخه واند، که دیدی نووستووه، دهاته لام و بیتاییه کی به جوانی پیدا ده دام و ماچی دهکرد و دهستی به سمرم داده هیتا، ئینجا هر به حوالله دوای چمند خوله کیک دهنوسته وه، منیش چاوم دهکرده و فرمیسک وه بیو روبار به چاومدا دهاته خواروه، دایکم بهی دنگی نیزرا، زور سکم به دایکم دهسووتا، ده مازانی کوشیان، یان خنکاندیان، به لام به چاوه راهه راسته قینه کیم بیو باس بکهن، که باسی مردنی ژنه کیمان کرد، گوتی نه خیز نهوه ژنی نه مردووه، به لکو کوژراوه بیو ثهیویش حه زی نه کردووه، بهم چاره نووشه بگات، منیش ورد و درشتی مامه که ده بیو باسکرد و گوتی: دکتور نهو برایه مان ژنه کهی خوی خوشده ویست، به لام ژنه کهی نهوه خوشنده ویست و پهیوندی له گکل کابرایه کی دیکه ههبوو، که پیشتر خوشیده ویست، تیمه به مامه مان زانی، بیو پیمان قبول نهده کرا و لمانو خلکدا حمیمان ده چووه، ناچار شهونیک له برد همی خوی و له مالله کهی خوی خنکاندیان و هر به خوشمان بهوشده بردمانه قهبرستان و ناشتمان! که دکتوره که نهوه بیست گوتی: تازه نهوه چاک نایتیه وه، به لام هر نهونه دهندم پیده کری نه هیلیم لوهه خراپتی لییست. ئیتر منیش نهوسا زانیم که نهوه وه چی روویداوه، ئه روداوه نهوهها مایوه و پاش چهند سالیک له مردنی دایکم، باوکیشم مرد. نه نهوسا و نه ئیستاش نازانم مامه کانم راست بیو یان نا؟ به لام ئیستاش دلّم هر به دایکم ده سووته.

خستیانه ناو بیتاییه که و به گوریسیک لولیان دا، مامه کانم خه بیکی ئه و شتانه بیون، خاکه ناس و پیمه رهشیان له سمر زهوبیه که دانابوو، خستیانه ناو گونیه که ده، باوکم له سوچیکی ژوره که دانیشتبوو، پالی به دیواره که ده نابوو، فرمیسیکی له چاواندا دهاته خواروه. ژوره که زور لارونا نهبوو، بیویه ده مچاوی باوکم به باشی دیار نهبوو، به لام له خووه هه ستم کرد تاوانیک روویداوه، به لام نه مدوزیرا خوم ئاشکرا بکمه، نه توانای نهودش ههبوو هه ستم بیان مه سله که چییه، له خووه سامیک گرتبوومی! نازانم چون بیو، له بن چینگا کم هاتنه دردووه، باوکم چاوه به من که هوت، و دکو بیانی که ئه وهی ئاگام له هه مو شتیک، له لای خوی دانام و دهستی له ملم کرد و هون هون ده گریا، که مامه کانم هاتنه وه ژوره و چاویان به من که هوت و له پهنای باوکم دانیشتوومه، وايانزانی هه مهو شتیک زانیو، هاتنه لام دهستیان له ملم کرد و مامی گهورم گوتی: (زان) کورم دهی زورت ئاگا له خوشک و برآکه ت بی، بیتاییه تی (نانی) ای خوشکت که يهک دوو سالی تر ههراش دهی و جاھیل دهی، تیمه له خدمی ئیوه بیوین، ئه گهر به فریاتان نه که و تباينه ئه و دایکه تان یووشه سه رگردا دهکرد، جاری وختی گیرانه وهی ده گریا، جاری مهله که ده که تان بگیه نی، له گکل تیمه وره، سواری ئوتوقیبل بیوین و تهرمی دایکیش له ناو بیتاییه که لول درابوو، به دووان مامم و باوکم خستیانه ناو سندوویقی ئوتوقیبل که و مامی بچوکم لیخپوری، شه و درنگ بیو، باران له نیوو رؤیه وه ده باری، جار جار نم نم و جار جاریش به خور دهبووه، که گهیش تینه گورستانیکی ده رهه وی شار باران کری کر دهبووه، چووینه ئه و بیهه گورستان و دیار بوو پیشتر قبرنکیان لیدابوو، تهرمه که بیان هینایه خواری و گوریسیه که بیان کرده و به بیتاییه وه شوپریان کرده و ناقه برهه که و ئه وجاه به خاکه ناس خولیان پیدا کرد، تا قبره که پر بیوه، جار جاره سهیریکی باوکم دهکرد و به رهه دام فرمیسیکی له چاواندا دهاته خواروه. چووه لای ئوتوقیبل که و قورئانیکی بچوکم لای نهیاوه کرده و لعسر گوره که راوه هسته ده مینک له بن لیوانه وه دهستی به خوینه وهی قورئانه که کرد، تا نزیکه ده ده قیمه که ئه وجاه مامی گهورم گوتی: حه مید درنگ و زوو تهواو به، با تووشی کیشیه که نه بین،

دایکم بیهی دهندگی
نیزرا، زور
سکم به دایکم
ده سووتا، ده مازانی
کوشیان، یان
خنکاندیان،
به لام به چاوه
خوم نه مدیبووه،
نه مازانی
چون مرد

کۆمەلایتى

كولان

ژماره (٧٧٣)
٢٠١٠/٣/١٥

سەباھ و زیندانى ھەتاھەتايى

تمامى زوو دەولەندىبۇون (سەباھ) كە حۆكمى زيندانى ھەتاھەتايى بۆز درچۇو، وەك كەسىكى پەشىمان و تېكشىكا و كەوتە سەر زوو و لە ناو ھۆلى دادگا لە ھۆش خۆي چۇو، پۈلىسەكان ھەلىانگرتەوە و ھەندى ئاوابان بەمسەرە روچاۋى داکىد و دواى ماوھىه كى كەم بەخۆ ھاتەوە، سەيرىكى دوروبىرى خۆي كرد، دىتى نە براھدرىتكى نە كەسىكى نە خزمىكى لە دەوري نىن، ھەر پۈلىسە و قۆلىان گىتروو، سەرى بلنىد كرد و رۇوي وەرگىپا دادوھەكانى بىيىنى، چاۋى كەوتە سەر تەرازووەكەي پشت سەرى سەرۋەكى دادگا، تەماشايمەكى ھۆلەكەي كرد و ئاهىكى حەسرەتى پر بە ھەناسەمى ھەلکىشىا و لىيۇ خۆزى گەزت، لە دلى خۆيدا گۇتقى: بخۇ (سەباھ) ئەو دەردت يىت، بەخۆت بە دەستى خۆت ئۇ چارەنۋەسەت ھەلبىزارد، تمامى خۆرە و خۆشى و لەزەت چى بەسەر ھېنائى؟ بىر ۋە تەمەنەت لە نىي زىندا بەسەر ببە و خۆت بېزىنەوە، زۆر دلى پەست و خەفتىبار بۇو، بەتايىھەتىش كە زانى (رەفيق) دەربازى بۇوە و نەگىراوە، ھەر چۈنۈك يىت، بە يارمەتى پۈلىسەكان ھەلسايەوە و بىرىدەنە دەرھوە، كەلەپچەيان لە دەستى كرد و سوارى ئۆتۈمبيلى پۈلىس كرايەوە و بىرداواھ بۆ زىنداھەكەي خۆى، لەۋى كەلپىدەكانى ھەلگىرت و بېراوى تەواوكرا و گواستىانەوە بەشى حۆكمى قورسى زىندانى گشتى، كە گەيشتە زىندا، بىرىدەنە ھۆلى حۆكمە قورسەكان، لەۋى جىيەكىان بۆ دىيارىكىد و يەتاغەكەي خۆى راخست و لىيى كەوت، يەك دوو زىندانى لىيى زىنگى بۇونەوە، بەلام ۋە ھەر زوو پىيى گۇتن قىسە كەدنى لەگەل كەس نىيە، زوو لىيى كشانەوە، راکىشا و دلۇپ دلۇپ فرمىسىكى بە چاۋى دا دەھاتە خوارى و بە كىرى و يېدەنگى دەگرىيا و دەنۈوزايەوە، چەند جارىڭ زىندانىيەك كە پىدەچۇو زىندانىيەكى بە ئەزمۇون و شارەزا يىت ويسىتى بچىتە لاي قسە لەگەل بىكەت و تۆزۈك بىدوئىنى، بانگى

کردم، باشه خو نه له ماله و هو نه له
ژیانی خومدا چ که مکور بیمه کم نهبوو،
پالسی بپ و امکرد، به هر حال، پیش
نهوهی دهست بددهمه ئه و نیشه، و هکو
دهلین: و هستای سپیکاری بعوم، له
خوا بهزیاد بی تیشم باش بعو، ئه گهر
باشیش نهبوایه، بایی هیندتم نیش
دهستکهوت که خه رحی خوم و مال
و مندالم به تیری دهیشم، دوو سی
رۆز بعو ژیشمان نهبوو بەراستی منیش
و کریکاره کانیش تۆزیک و درس ببوبون،
سەرمان سوور ما بعو، نیش به گشتی
که مببۇوه، بی نهوهی هیچ ھۆیه کیش
دیاریت، کاپرایدک هەبubo، ساخته چی
و هەلەپاس، دەمانزانی حەمی سەرخوش
ببون و مادهی کحولی و ئه و شستانه
دەخوات، بەلام کەس نیدەزانی کە
ماددهی بىھۆشكەر دەخوات و بازركانی
پىدەکات، زۆربەمان لەھوی دەمانناسی،
ناوی (رەفقیت) بعو، رۆزیک هات لیم نزیک
ببۇوه و گوتی (سەباح) دەلی بىئىشى؟
گوتوم: بەللى، نهوه چەند رۆزیکە بى
کارو كاسېبیم بۇ؟ گوتی: وەرە با پىكەوه
ئىشىيک بکەین و چ نەھەنەدە پیوه
ماندۇوش نایت گوتوم: دەبى نەھە چ
ئىشىيک بیت؟ گوتی: برا دەرىيکم ھەمی
ھەمۇو جارى كەلۈپەلى لەسەر سنور
بار دەکات و ئۆتۈمېلى خۆی ھەمی،
تەنیا بىرۋاي بەمنە بۇرى بىئىنمەوه،
دەللى حەز ناكەم بارەكانم لەتۆ زیاتر
کە سیتىر بىھەنیتەوه، نەوهەك بىزىرى ياي
لىي کەم بىكىتەوه يان بىگۈردىتەوه بە
كەلۈپەلى ساخته، منیش بە ئەمانەتەوه
بۇرى دەھىنەوه و پارهیدە کى باشىش
و دردە گرم، بەلام بەراستى نیشە کە
قورسە، چونكە جارى وا ھەمی دوو
سى رۆزان بەو سەرمایە دەبى لەسەر
سنور چاودەرى بکەم ھەتا بارەكە
دېت، ئى بە تەننیاش ناخوشە، ئە گهر
ھەزەت لىيە پىكەوه دەچىن و لە گەل
من وەرە، من خىرىتىکى باش لىبىنیووه،
بەھۆخت دەزانى جاران، ھەر پايسىكلىكىم
ھەبubo، دوايىه كردمە ماتۆزىيک، نهوه،
ئىستاش دەبىنى ئۆتۈمېلى (مەرزىيە)م
ھەمیه و لە خواي بەزیاد بیت و دەزىع
رۆز باشە، توش دەتوانى بە ماوهى

نهومی گهوره و مودیل تازه
بکرم، ناو مایلکی مودیل نوی و
گرانبه هام همی، زور ته ماحی تریش،
به لام ثه و ته ماحانه سه ری خواردم و
بو روژه گهیاندم، تیستا زانیت
له سه ری چی گیراوم، ده برق وازم لیپینه
دور که وه لیم.

هۆی حومدانی (سەباح) ؟

هەفتییەک دېبیو کە (سەباح) له
ناو زینداندا بیو، وايدزانی سالیکە
وا له زیندانە، زیندانییە کانی دیکە
زینانیبیوان کە به زیندانی هەتا هەتايى
حومکدرماوه و ماددهی بیھۆشكەریشى
له دەست گیراوه، به لام (سەباح) له
روژانی دیکە باشتى بیو، قسەی دەکرد
و نانى دەخواردو پیشەدەکەنی. (دانان)
ناوناک کە ئەويش ھەر زیندانی بیو،
و ھەختى شەو بیو، پىكەوە دانىشتبۇن
بە (سەباح) ای گوت: ئەرى کاكە تۆ
بە سەرهاتى خۆت بۇ نەگىراینمەوە و
نەمانزانى بۇ ئەو حومە زۆرەت دراوه،
مەلولاش (عەبدولخالق) ھەلیدايى و
گوتى: کاكە (سەباح) رۆژى يەکەم و
دۇوەم ئاگرى دەکرەدەوە، کى دەپۈرا ھەر
ئىشى نزىك يېتەوە، به لام وەللاھى ئەوە
دۇو روژە ھیندە گۈرپاوه دەلىي قەت
ئەم (سەباح) ئەمەي روژى نىيە،
رۆرمان حەز لېبىو بېریك بارى خەمى
سەر شانى كەم بکەيىنەوە و تۆزىك
شارام يېتەوە، ئاخىز (بىست) سال زیندانى
کە دىنيش حوكىيىكى كەم نىيە، تۆ بەو
حومە ئەگەر بە گەنچىتى بېتە ناو
زیندان بە پىرى دەچىيە درەوە، خوا
دەزانىي هەتا تۆ دىيىھ دەرەوە چەند
كە سەست لىدەمرى و چەندت لى دەمەننى،
خۇ ئەگەر خاوند ئۇن و مندالىش بىت
ئەوە ھەر خاپىت... دەي كاك (سەباح)
بە سەرهاتى خۆتىمان بۇ بىگىرەوە و خەمى
خۆشت و هي ئىمەش بېریك سووڭ
بىكەوە. (دانان) گوتى: کاكە بەراستى و
دروستى بە سەرهاتت بىگىرەوە، با بىرىنى
ھەممۇمان بکولىتىھەوە، (سەباح) بېزىكى
ھاتى و تەماشايەكى ئەو دوو براەدەرە
تازا يە و ئەوانى دیكەشى كە گوتى:
برايانە نازانىم بىگىرەمەوە، ئاخىر چەندى
دەكەم سەرم لەو ھەلەيمە دەرناجىن كە

کرد (سه باح) و لامی نهادیه و، یه کدو و جاری تریش به برادر برادر بانگی کرد همراه و لامی نهادیه و، زانی هم رتا گاشی لمه نیمه، لیپی کشاوه و لیپی دوروکوتمه و، تیگه یشت هم تا دو سی رزقی تریش ئمه و هم به خوز نایه ته و، بدلا مئه و نهادیان زانی، حومی هم تا هه تایی و رگرتو و، (سه باح) دلی زور پیر و خه فتبار و بزیندار بیو، هندی گچار به دنگی کی نزم به خوی ده گوت: باشه اثنا خر ته ماحی پاره چبو خزم گهیانده شو کونه ره شه و هم چوار دهورم شیشی ئاسنه، کاسبیه کی باش، دو مندالم و خزم و ژنم، نه که س زوری لیکربووم، نه فشارم له سه ره بیو، پاش سی روز مانه و له ناو زیندان ئه و جا (سه باح) هاتمه سه ره خوی و زانی له کسوی که و توه و، ئه و زیندانیه که له نیو زیندانیه کاندا به ئه زمرون و شاره زا ناسرا بیو ناوی (عبدولخالق) بیو، دهیزانی ئه و تازه زیندانیه له چ نیش و ئازاریکی ده رونی و روحی ده زی، حه زشی لیبیو بیانی کیش که چیه، تاله ژیانی ناو زینداندا رایهینی بیو ئه و ده گهر شاره زابی له ئیشیک هه یه، لیوه فیبری و بپیکی زیاتر خدم و خه فهتی ناو زیندانی له سه ره کم بیسته و باشت بارود خی ناو زیندان قبول بکمن، (عبدولخالق) چووه لای و سلاوی لیکرد (سه باح) یش و لامی داریوه و تو زیک روی گهش و خوشتربیو، ئه و جا (عبدولخالق) دهستی به قسان کرد و ویستی ئه و فشاره در رونیه که له سریه تی کم بیشمده و پیکی گوت: کاکه گوی مددیه، تازه دهی قبولی بکمن و به سه ری به رین، بلی بیانم تو بچی حومداروی و له سه ره چی حومداروی و ماوهی به نیت چهنده؟

ئەو كىدارەمان دوو سىنى جارى تىر دووبارە كىدەوه و مىنىش شكم كىد كە دەبى ئەو ئىشە چى بىت، كە لېمپىسى گوتى: كاکە ئەوانە ماددىي ياساغن و بىلۇشكەرن

کومنڈریتی
کولان
زمارہ (۷۷۳)
۲۰۱۰/۳/۱۵

دیتم و ئەگەر دیتم دەگونجىن بە خۆم خەبەريان لىيىددەم. ئەگەرىش گۈنچا بە كىرى خۆم دەكىشىمەوە و وازدىتم، دواجارى كاردەكە بېرى كىلىّيەك ماددىي يېھۇشكەرمەنەن وەك جارى جاران لە شوتىنى مەبەست دانىشتم و چاواھرىيى كەسى وەرگەم دەكىد، تۆزىكەن وەدرەنگ كەھوت، ئاڭام لىتەبسوو دوو كەس لە ملاو لەولام دانىشتىن، تووند دەستيان گىرتم، كابرايەكىش وەك بروسىكە لە پىش ئامادەبىوو، كەلەپچىيان لە دەستى كردم و سوارى ئۆتۈمىلىكىيان كردم، زانيم چ روويداوه، يېجىگە لە خۆم ھەمۇ ئەوانەنە كە لەو كارهە گل بۇن پىش من دەستگىر كرابۇن و ھەرجى ھەبۇو و نەبۇو ھەمۇويان لەسەرم گۇتىبۇو، لىيکۆلینەوەيەكى چۈرپىيان لە گەل كردم، بەلگەكان لە دژم ھېنىد زۇر بۇن ھى ئەبۇو نەبۇو نكۇلى بكم. نكۇلى لە چى بىكەم وا بەسەر تاوانەنە كەوە گىراو، پاش لىيکۆلینەوەيەكى ورد ھەمۇ شىتىكەن ئاشكىرابۇو، ھەمۇويان دەزانى، وەك دەلىن ھەر لە سىرى هەتا پىازى، بەلام ئەھەنە كە زۆرم خەفەت لىيىدەخوارە ئەھەنە كە زانيم(رەفيق) دەستگىر نەكراوه و توانىيويەتى ھەللىيەت، كەسىش ناوى نەدەھىتى، منىش لە ترسى خۆم ناوم نەدەھىتى، ئىتەر نازام دواتر گىراوه يان توانىيويەتى خۆى دەرباز بکات، كە لىيکۆلینەوەم تەواوبۇو درامە دادگا و دوو مانگىيىك دادگايىم دەستى پىكىر دەپەنە كە زيندانى هەتا هەتايى حوكىمدا، ئەبۇو بەسەرهاتى من، كە وا ئىستا لەو زيندانەم و بەھۆى نەزانى و تەماھى خۆمەوە خۆم دووچارى ئەو چارەنوسە كرد، لەولاش ژن و مندالى بى ساحىب، مانەوە و خۆشم ھاوېشىتە ئەھەنە كە زەنگىنە.

ئىستا ھېنىدەي ئەو دنیايە پەشىمانى، بەلام پەشىمانى ھىچ داد نادات، بىيىست سال حۆكم بۇن گالىتە نىيە، من تا ماوم دەبى لەو زيندانە بېرىم، ئاخىر ھەقىشىمە و مىستەحەقە، خوا دەزانى بە ماددە يېھۇشكەرمەوە چەند كەسى تووشى بەدبەختى كە دوووه!!

دەبىن ئەۋە ئىشە چى بىت، كە لىمپىسى گۇتى: كاكە ئەوانە ماددىي ياساغىن و يېھۇشكەرن، بەلام خەمت نەبىن نەدەگىرىيەن نە مەترسىمان لەسەرە، منىش گۇتى: ئەو كارە ترسناكە و بەو پارە كەم، قەت نايىكەم، بۇ خۆت بېرى كەسەنلىكى تە بىدۇزەوە ئەو كارەت بۇز بکات. چەندى كەرى دازى نەبۇوم ئەۋىش ھەر جارە كە ھەولى و رازى كەندى دەدام تەماھى زىياتى دەدايدە بەرمە. تۆمەز ئەو لەو قسانەي لىبىكەمەوە. تۆمەز ئەو لەو قسانەي من ترسابۇو گۇتى باشە، بەلام ھەتا دوو سى رۆژان نەمدىتەوە منىش تەماھىكى پىس بەرى چاوى گىرتم و ئەو چەند رۆژە ھەر سۆراغىم دەدايدە نەمدۇزىيەوە، هەتا پىنچ رۆژى خايىند و بەيانىيەك لە پى دەيتى بە دىياركەوت، چاڭ و چۈنپىمان كەد و گلەبىم لىنگەد كە بۇچى خۆى بىز كەد، ئەو نەيگۇت لە ترسى ئاشكىرابۇن خۆم بىز كەد بەلگۇ گۇتى: تۆزىكە ئىشى بە پەلمە ھەبۇو، دەبۇو تەواويان بەكم، ئەۋوجا لە بارەي مەسەلە كە لىپەرسىم، گۇتى رازىمە، ئەبۇبۇو پاش دوو رۆژى تە پىنگەدە چۈرۈپ سەر سەنور و منى لە شۇئىنەك دانا كە چايخانە بۇو، پاشان ھاتەوە، گۇتى با بېرىن، سوارى ئۆتۈمىلىك بۇويىن، كە ئۆتۈمىلى لىيېتىم و بېرىتەمەوە سەر كاپسىيە كەم جارانىم، كەچى رۆژ بە رۆژىش تەماھام زىياتى و بەرچاوم تەنگەر دەبۇو. خىزانە كەم دەيگۇت: ئەرىن ئەتىۋ نەدەشزامن چ كارىتكە دەكەي و نەدەشزامن چ كارىتكە دەكەي، پىم نالىي بۇز كۆئى دەكەي؟ منىش دەمگۇت لە گەل بەرادەرىنگىم خەرىيىكى كارى بازىرگانىم، خىزە كەم باشتەرە ئىشە كەش خۆشترە، خىزانە كەم بەرۋاى بە قىسە كامن نەدەكەد دەيگۇت: بلىيچى، سەرم لەو كارە تازىيەت دەرناجى و پىشىم سەيرە تو كارىتكە دەكەي كە من نايىزام چىيە، بە هەرحال بەرەدەوام بۇويىن لەسەر كارە كە رۆژ بە رۆژىش، زىيات دەچووينە ناو كەدارە كە، وايلەيەت بە خۆم ماددە يېھۇشكەركانم تاقەت دەكەد و لە شۇئىنى نەيىتى دەمشاردەوە و دەمگوواستنەوە، رۆژ بە رۆژىش بىرى ماددە كانم زىيات دەھىنە و دەمگۇت: هەتا زۇوە با دەستە گولى خۆم لىدەم و پارە خۆم كۆبەمەوە، ئەۋوجا واز دووبارە كەدەوە و منىش شەكم كەد كە چەند مانگىيىك(مەرزىيەك بىكىرت و پاشان خانووش بىكىرى، كاپرا ھېنىد بە تاسەوە قىسەي دەكەد و تەماھى دەدايدە بەرمە كەسەي گۇتى لىپايدە خۆى لەبەر رانەدەگەرت، گۇتى با فەرىزىكى لىپەكەمەوە. تۆمەز ئەو لەو قسانەي من ترسابۇو گۇتى باشە، بەلام ھەتا دوو سى رۆژان نەمدىتەوە منىش تەماھىكى پىس بەرى چاوى گىرتم و ئەو چەند رۆژە ھەر سۆراغىم دەدايدە نەمدۇزىيەوە، هەتا پىنچ رۆژى خايىند و بەيانىيەك لە پى دەيتى بە دىياركەوت، چاڭ و چۈنپىمان كەد و گلەبىم لىنگەد كە بۇچى خۆى بىز كەد، ئەو نەيگۇت لە ترسى ئاشكىرابۇن خۆم بىز كەد بەلگۇ گۇتى: تۆزىكە ئىشى بە پەلمە ھەبۇو، دەبۇو تەواويان بەكم، ئەۋوجا لە بارەي مەسەلە كە لىپەرسىم، گۇتى رازىمە، ئەبۇبۇو پاش دوو رۆژى تە پىنگەدە چۈرۈپ سەر سەنور و منى لە شۇئىنەك دانا كە چايخانە بۇو، پاشان ھاتەوە، گۇتى با بېرىن، سوارى ئۆتۈمىلىك بۇويىن، كە ئۆتۈمىلى لىيېتىم و نەيدەھىنایە ئەو شۇئىنە، جانتايىكى پىر لە جلوبەرگى پىبۇو، لە رىنگە دايە دەستى من و گۇتى: لە فلانە شارۆچكە و لە فلانە شۇئىنە چاۋەرىيەم بەكە و دەچەم بىزام بارەكان ھاتۇون يان نە، منىش نەمزانى جانتايىكە چى تىدايىە، وەك گۇتى بەرەمە شۇئىنى مەبەست. بە خۆشى بە ئۆتۈمىلىكى دېكە رۆيىشتە، بۇز كۆئى نازانم. من رۆيىشتەم و چۈرمە ئەۋىن، لە كاڭتەمىرى دىيارىكراو بەپەيدابۇو گۇتى: دەچەمە شۇئىنەك، ئىستا كابرايەك دېت، رەنگى ئەھەنە كە زەنگىنە كە زەنگىنە، پاش چاڭ و چۈنپى جانتاكە تەسلىمي ئەبەكە و منىش چۆنلىكى گوت وەھام كەد، كە ھاتىنەوە گۇتى: كاكە ئەۋوجارە بارەكەميان لەسەر سەنور ئىزىن نەواوه، دەگەرپىنەوە و ھەولىر، پارە دە رۆزىكە ئىشى كەندى دامى. ئەو كەدارەمان دوو سى جارى تە دووبارە كەدەوە و منىش شەكم كەد كە

ھەفتەيەك دەبۇو
كە(سەباخ) لە
ناو زىنداڭدا بۇو،
وايدەزانى سالىيەك
لە زىنداڭانە،
زىندانىيەكانى
دىكە زانىبۇيىان
كە بە زىندانى
ھەتا ھەتايى
حوكىمداوه
و ماددىي
بېھۇشكەرىشى لە
دەست گىراوه